

Arbets- och företagsnämnden

Nackas mottagande av nyanlända invandrare och ensamkommande barn - statusrapport april 2016

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

I statusrapporten presenteras hur mottagandet av nyanlända invandrare och ensamkommande barn för närvarande ser ut i Nacka. Hittills under året, fram till den 30 mars, har 43 nyanlända anvisats för bosättning i kommunen. Kommunen har under samma period tagit emot fem ensamkommande barn. Inga nya anvisningar av ensamkommande har skett i februari och mars. Totalt ansvarar kommunen för cirka 355 ensamkommande barn. Av dessa är cirka 300 asylsökande. 70 personer är sedan 2015 bosatta under eget boende (EBO) i kommunen och hittills har ytterligare elva personer hittat bostad i kommunen på detta sätt.

En ny lag trädde i kraft 1 mars 2016 som gör mottagande till tvingande. Anvisningarna kommer att portioneras ut under årets månader efter en årsplanering.

Planering för att boenden för 366 personer pågår. Detta motsvarar det fördelningstal som Nacka fått för 2016. Viss modifiering kommer att behövas då några personer kommer att starta sin egen boendekarriär eller flytta till andra kommuner. Fördjupade kontakter med större fastighetsägare är planerade för att kunna få tillgång till nya kontrakt för sociala bostäder i stort. Ombyggda lokaler är inflyttningsklara under vinter och våren. Bostäder som byggs med modulteknik och tidsbegränsade bygglov kommer att vara klara hösten 2016. Komplettering med kontrakt hos privat personer sker löpande liksom inköp av lämpliga bostadsrätter eller villor. Identifiering av mark för att bygga med såväl tidsbegränsade som permanenta bygglov sker löpande.

Ärendet

I statusrapporten presenteras hur mottagandet av nyanlända invandrare och ensamkommande barn för närvarande ser ut i Nacka. Som bakgrund ges även en kort lägesbeskrivning av flyktingsituationen i Sverige. Bilagt finns en lista med förklaringar till de vanligaste begreppen som används inom området flyktingmottagning.

Asylsökande i Sverige

Antalet asylsökande i landet är fortsatt lågt i jämförelse med senare delen av år 2015. Under vecka 12 sökte totalt 412 personer asyl i Sverige, en minskning med 141 personer jämfört med veckan innan. 20 av de asylsökande under vecka 12 var ensamkommande barn, vilket är 6 färre än veckan innan. I bilaga 2 finns grafer från Migrationsverket som visar en jämförelse av antalet asylsökande och ensamkommande barn under åren 2014 - till och med vecka 7 2016.

Ny lagstiftning mottagande nyanlända invandrare

Den första mars 2016 trädde en ny lag i kraft som innebär ett gemensamt ansvar för mottagandet av nyanlända, lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning. Enligt lagen är en kommun skyldig att efter anvisning ta emot nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd. Syftet med lagen är att nyanlända snabbare ska tas emot för bosättning i en kommun och påbörja sin etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet.

Bosättningslagen (2016:38) omfattar nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd som flyktingar eller annan skyddsbehövande enligt vissa bestämmelser i utlänningslagen och deras anhöriga. Anvisningar till kommunerna omfattar nyanlända som är registrerade och vistas vid Migrationsverkets anläggningsboenden samt kvotflyktingar.

Nacka kommun fick en årsplanering för mottagandet för år 2016 enligt figur 1. Den innehöll ett jämt mottagande om 39 till 40 personer per månaderna april till december, varav 59 personer ingår i kategorin kvotflyktingar. Kommunens reviderade planering för anvisade nyanlända accepterades den 22 mars 2016.

För kvotflyktingar har kommunen den 5 april skickat in synpunkter om en annan fördelning och en önskan om att minska antalet till 48 personer. De elva personer har tillsvidare adderats till summan för antal personer som kommunen ska ta emot på anvisning för att nå samman antal på 366.

Figur 1) Årsplanering

Månad	Jan- mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Sum
Erbjuden anvisning											
Antal anvisade Arbetsförmedlingen		39	40	24	26	20	40	33	40	34	296
Antal kvot				15	14	19		6		5	59
Anvisningar	11										11
Summa	11	39	40	39	40	39	40	39	40	39	366
Nacka kommuns förslag och beslutad											
Antal anvisade Arbetsförmedlingen		28	26	10	0	6	26	39	90	82	307
Antal kvot			0	15	0	0	14	19	0	0	48
Anvisningar	11										11
Summa	11	28	26	25	0	6	40	58	90	82	366

Det kommer att vara en mix av såväl ensamkommande vuxna som familjer. Nacka kommun har presenterat att man har ett väl fungerande system för att ta emot barnfamiljer och önskar en få en majoritet av familjer. Det är dock inte klart om detta kommer att tillmötesgå.

Efter anvisningen har kommunen två månader på sig att ta emot personen/familjen och planera lämplig bostad för dessa. Nacka kommun kommer att behöva för ett eget mottagningsboende för att skapa en möjlighet att få anvisade personer och planerade boenden att ”gå i takt”.

Migrationsverkets information om dagsläget

Migrationsverket informerade på konferensen Tillsammans Sverige 8 och 18 mars att det i dagsläget är ett högt tryck av inflöde till Europa och att bostadssituationen är akut. Det finns cirka 163 000 asylsökande i Sverige. Antalet inskrivna är 180 000 varav det bor cirka 100 000 på anläggningsboende (ABO) och således cirka 80 000 i eget boende (EBO). Cirka 10 000 personer som har fått uppehållstillstånd och väntar på kommunplacering befinner sig på Migrationsverkets anläggningsboende. Dessa kom till Sverige under 2014 och första halvåret 2015. För de som kom under hösten 2015 kommer hanteringen av asylärenden att ta cirka 12 till 18 månader vilket gör att de som får uppehållstillstånd kommer att vara klara för kommunplacering först under åren 2017 och 2018. Då kommer ett betydligt högre antal att anvisas till kommunerna. Preliminära beräkningar, utgående från nuvarande fördelningskvoter, anger ett mottagande för Nacka kommuns del på 498 respektive 585 personer för åren 2017 respektive 2018.

De utmaningar som Migrationsverket står inför är att hitta fler långsiktiga boendelösningar för asylsökande och skapa en mer meningsfull väntan. Det betyder start av svensk-undervisning, samhällsinformation och praktik möjliggörs tidigare i processen. Samt att verka för att de asylsökande i högre grad ska bo med självhushåll. Migrationsverket arbetar med att korta handläggningstider: Samtidigt ska de anpassa sin handläggning till ny

lagstiftning om begränsad möjlighet till uppehållstillstånd som föreslås träda i kraft den 31 maj 2016¹. Den innebär tidsbegränsade uppehållstillstånd för alla skyddsbehövande utom kvotflyktingar. Begränsad rätt till anhöriginvandring för skyddsbehövande med tidsbegränsade tillstånd och skärpta försörjningskrav för anhöriginvandring.

Eftersom många fortfarande flyr till Europa och många finns i stora flyktingläger i länder som Turkiet och Jordanien så är flyktingsituationen fortfarande akut. Ny överenskommelse mellan Europa och Turkiet slöts den 17 mars 2016 och avvaktan sker nu för att se vad den kommer att betyda för flyktingvågen. Vilka europeiska länder ska ta emot det antal syrier som befinner sig i Turkiet och motsvarar de som blir tvingade att återvända från Grekland? Skulle en ny flyktingvåg komma under sommaren och hösten 2016 menar Migrationsverket att Sverige inte har kapacitet att klara av en liknande anstormning som hösten 2015. Denna synpunkt framförde Migrationsverket på konferensen Tillsammans Sverige den 8 mars 2016.

De prognoser som Migrationsverket har för personer med uppehållstillstånd och som ska kommunplaceras för 2017 är 92 700 personer och för 2018 108 700 personer. Men samma beräkningsgrund som gäller för 2016 kommer Nackas andel anvisade bli 498 personer för 2017 och 580 personer år 2018. Slutliga beräkningarna för 2017 och 2018 kommer att baseras på nya kommun- och länstal som ännu inte är fastställda vilket gör att dessa antal ännu är ett antagande.

Eget boende - EBO

Den grupp av asylsökande som väljer eget boende (EBO) hos vänner eller släktingar är långsiktigt också en grupp som kommer att vara i behov av bostäder. Kommunerna har ingen skyldighet att erbjuda bostäder för denna grupp, men den trångboddhet som kortsiktigt varit en lösning för vissa familjer, resulterar otvivelaktigt till ett framtida akut behov av fler bostäder. Med största sannolikhet finns i denna kategori många ensamkommande vuxna män som nu får tillstånd att förenas med sina familjen enligt de regler som hittills gällt för nyanlända. Kommunen kan i dagsläget inte inkludera familjeföreningar inom ramen för EBO i det antal som ingår i kommunernas antal av nyanlända. I slutet av 2015 fanns 70 personer bosatta med EBO i Nacka kommun. Under 2016 har hittills elva personer registrerats som EBO.

Nackas mottagande av nyanlända invandrare på anvisning

Liksom för 2015 planeras en mix av olika slags boenden. Satsningar på fördjupande samarbeten med fastighetsägare planeras liksom en kampanj riktad till privatpersoner. Alla vakanser inom kommunen är inventerade och där det varit möjligt har de byggts om till bostäder. Nu återstår en inventering av de fastigheter som klassats som RESA, reglering och

1

Enligt en lagrådsremiss den 12 februari 2016

saneringsfastigheter, för att se om någon eller några av dessa kan bli bostäder för nyanlända invandrare.

TVå tomter kommer att bebyggas med bostäder byggda med modulteknik och tidsbegränsade bygglov. Dessa är inflyttningsklara i november. En inköpt bostadsrätt är klar för inflyttning.

En inventering av kommunal mark är under arbete för att identifiera ytterligare möjligheter att bygga med tidsbegränsades bygglov för behov 2017 och 2018.

Bostadstyp	Inflyttade per 30 mars	Att planera	Anvisade tot 2016
Kontrakt med externa hyresvärdar kvot	0	48 33	81
Kontrakt med privatpersoner	5	60	65
Kommunens omställda verksamhetslokaler kvot	34	30 15	79
Kommunens (villor) resafastigheter	0	10	10
Bostäder byggda med tidsbegränsade bygglov	0	115	115
Inköp av villor/lägenheter	4	12	16
Summa	43	323	366

Ensamkommande barn och unga

Då Migrationsverket för närvarande tar fram en ny anvisningsmodell som ska vara gällande från 1 april 2016, råder fortfarande uppehåll i framtagande av nya överenskommelser.

Nacka kommun ansvarar för närvarande för cirka 355 ensamkommande barn. Runt 300 av dessa är asylsökande. Under januari och mars 2016 har antalet anvisade ensamkommande minskat drastiskt - endast fem barn togs emot under januari och inget barn har anvisats sedan dess.

Villa Lidfors i Storängen är ett hvb-hem i kommunal regi som öppnade under februari. Här bor 16 ungdommar. Mottagande i grannskapet har varit mycket positivt. Flera grannar har spontant hört av sig för att erbjuda läxhjälp, lämnat in blommor och på andra sätt skapat en positivt bemötande.

Under april kommer Jobblotsens hvb-hem i Villa Gadelius, Saltsjöbaden att öppnas. På samma sätt planeras under maj ytterligare ett hem i kommunal regi att öppnas i Nacka. På detta sätt kommer nu ensamkommande barn som tidigare bott i andra kommuner nu kunnat flytta till Nacka kommun, något som ingår i planeringen.

Översikt av antalet anvisade nyanlända invandrare, EBO och ensamkommande barn per månad under 2015 och 2016

2015	Antal nyanlända på anvisning		EBO	TOT	Antal ensamkommande	2016	Antal nyanlända på anvisning		EBO Antal nyanlända		TOT	Antal ensamkommande
	Månad	vuxna					barn	Månad	vuxna	barn		
Januari	0	0			3	Januari	0	0	1	0		5
Februari	0	0			1	Februari	2	0	10	0		0
Mars	2	4			1	Mars	18	23	0	0		0
April	2	2			1	April	0	0	0	0		0
Maj	0	0			3	Maj	0	0	0	0		0
Juni	4	15			30	Juni	0	0	0	0		0
Juli	0	0			11	Juli	0	0	0	0		0
Augusti	5	7			34	Augusti	0	0	0	0		0
September	0	0			31	September	0	0	0	0		0
Okt	7	10			50	Oktober	0	0	0	0		0
November	12	11			75	November	0	0	0	0		0
December	19	16			65	December	0	0	0	0		0
SUMMA	51	65	70		305	SUMMA	20	23	11	0		5
TOTAL:	116		70	186	305	TOTAL:	43		11		54	5

Öppet hus och kampanj för att nå privatpersoner

Kommunen planerar ett Öppet hus tisdagen den 10 maj för att bjuda in olika intressenter och skapa intresse för att utveckla samarbeten kring olika typer av bostäder. På detta sätt kan kommunen nå större, såväl som mindre bostadsföretag, byggherrar och markägare för att presentera olika förslag till samarbeten.

Parallellt kommer en kampanj att genomföras via olika media för att informera Nackaborna om hur nyanlända fått bostad tack vare privata initiativ. Goda exempel ska presenteras för att locka fler att anmäla sitt intresse till kommunen

Ekonomiska konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser av mottagandet av nyanlända invandrare och ensamkommande barn redovisas i arbets- och företagsnämndens bokslut.

Konsekvenser för barn

De nyanlända barnen är i behov av särskilt stöd under etableringsperioden. Kommunens insatser i mottagandet bör därför särskilt beakta konsekvenser för barn och arbeta för att de ska få samma förutsättningar som andra barn. En effektiv kartläggning av barnens kunskaper ger en god grund för en bra skolgång. Att snabbt komma in i förskola och

skolverksamhet är viktigt. Barn till asylsökande som bor i eget boende (EBO) ska få likvärdigt omhändertagande.

Genom att skapa förutsättningar för att komma i kontakt med fritidsaktiviteter ges möjligheter till god och snabb integration. För de ensamkommande ungdomarna kan det även handla om riktad samhällsorientering, information om föreningslivet och genusfrågor. Då hvb-hemmen blandar ungdomar som är asylsökande och de som fått uppehållstillstånd är det viktigt att detta beaktas.

Bilagor

1. Migrationsverkets förklaringar på vanliga begrepp inom flyktingmottagandet.
2. Migrationsverkets grafer över asylsökande och ensamkommande barn 2014-2016

Carina Filipovic
Enhetschef
Arbets- och företagsenheten

Susanne Broman Kjulsten
Samhällsplanerare
Arbets- och företagsenheten